

m. eine Erkundigung nach Jmdes Wohlbefinden TRIK. 2,7,10. H. 133. HIR. 25,17. VER. 10,20. BHĀG. P. 4,22,14. आकुष्टः कुशलं वेदेत् M. 6,48. स्वागतं ते मनुष्येन्द्र कुशलं ते ब्रवीम्यहम् N. 22,6. R. 1,73,3. वाच्यस्ततो यवीयान्मे कुशलं वचनान्मम 4,33,13,14. आसते कुशलं काञ्चिद्ये च शत्रुनिदायः BHĀG. P. 1,14,29. स्वाधीनकुशलाः सिद्धिमतः ÇĀK. 64,23. कुशलेन mit Wohlbefinden d. i. heiter, wohlgemuth: प्रस्थितं दण्डकारण्यं पश्य त्वं कुशलेन माम् spricht Rāma zum trauernden Vater R. 2,34,22 (Gorr.: *con occhio benevolo*). Vgl. अकुशल, wo die adj. Bed. jetzt durch folgendes Beispiel belegt werden kann: न हि वस्मिन्कुले ज्ञाता गच्छत्यकुशलां गतिम् DAÇ. 2,44. Nach den Lexicographen bedeutet कुशल n. a) लोम Wohlfahrt AK. 1,1,4,4. 3,4,26,206. H. 86. an. 3,636. MED. I. 76. — b) पुण्य Tugend. — c) पर्याप्ति das Gewachsensein AK. 3,4,26,206. H. an. MED. — Nach dem gaṇa सिध्मादि soll कुशल von कुश stammen; SĀH. D. 11,11 wird eine Etymologie कुशं लाति angeführt.

कुशलता (von कुशल) f. das Bewandertsein, Geschicklichkeit, Erfahrung: यथा यथा निवेष्टे विषयान्विषयात्मकाः । तथा तथा कुशलता तेषां तेषूपजायते ॥ M. 12,73. कथमस्मिन्नपि कर्मणि कुशलता MĀKĀH. 51,22.

कुशलिन् (von कुशल 3.) adj. 1) gesund, wohl auf, heil MBH. 3,354. N. 2,15. 16,25. R. 1,17,37. न चाद्याद्य वैदेहो कुशली त्वं गमिष्यसि 3,36,30. न चेत्कुशलिनो सीतां प्रदास्यति ममेश्वराः 69,14. 4,9,2. 5,31,26. PĀN-ŚAT. 164,2. अथ भगवाँस्तोकांनुग्रहाय कुशलो काश्यपः ÇĀK. 64,21. RAGH. 5,4. MEGH. 111. — 2) ein Wohlbefinden verkündend, günstig, gut (von einer Nachricht): कुशलिनी वत्सस्य वार्तापि नो SĀH. D. 63,8.

कुशलत् (von कुशल) 1) adj. mit Kuça-Gras bewachsen: रुद्रः MBH. 3,10553. तपोवतानि RAGH. 14,28. — 2) f. ०वती N. pr. einer Stadt MBH. 3,11792. Vgl. कुशावती.

कुशविन्दु (कुश + वि०) m. pl. N. pr. eines Volkes MBH. 6,363. VP. 192.

कुशवीरा f. N. pr. eines Flusses, v. l. für कुशचीरा VP. 183, N. 35.

कुशस्तम्ब (कुश + स्तम्ब) m. 1) ein Haufen Kuça-Gras KĀTJ. ÇR. 17,3,1,14. 25,4,6. BHĀG. P. 5,20,13 (vgl. u. कुशद्वीप; BURN.: *la tige de Kuça*). — 2) N. pr. eines Tirtha MBH. 13,1714. — कुशस्यम्ब (!) N. pr. eines Fürsten, = कुशाश्व VĀJU-P. in VP. 399, N. 9.

कुशस्थल (कुश + स्थल) 1) n. ein Bein. der Stadt Kānjakubga TRIK. 2,1,13. H. 974. LIA. I,128, N. 1. — 2) f. ०स्थली ein Bein. der Stadt Dvārakā GĀTĀDH. im ÇKDr. LIA. I, 626, N. 713. Anh. xi, N. 21. MBH. 2,614. HARIV. 644. 1967. 7389. VP. 355. fg. BHĀG. P. 1,10,27. 7,14,31. 9,3,28. = अश्ववेदी TRIK. 2,1,7 (der Text: शशस्थली, die Corrigr.: कुश०).

कुशाकर (कुश + आकर) m. Feuer ÇABDAM. im ÇKDr.

कुशान (कुश + अन्त) m. Affe ÇABDAM. im ÇKDr.

1. कुशाग्र (कुश + अग्र) n. die Spitze eines Kuça-Halmes: अग्रया हि — देवयानिर्यो पतिः । कुशाग्रेणापि कैलिये न स्पृष्टव्यो मेहादधिः ॥ MBH. 3,11023. कुशाग्रवृद्धि adj. dessen Verstand so scharf ist wie die Spitze eines Kuça-Halmes RAGH. 5,4. — Vgl. कुशाग्रीय.

2. कुशाग्र (wie eben) m. N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes von Brhad-ratha, HARIV. 1807. VP. 453. BHĀG. P. 9,22,6.

कुशाग्रीय (von 1. कुशाग्र) adj. f. आ so scharf wie die Spitze eines Kuça-Halmes. vom Verstande P. 5,3,105. ०या वृद्धिः Sch. ०मति adj.

von scharfem Verstande H. 344.

कुशाग्र्य (कुशाग्र?) m. pl. N. pr. eines Volkes, v. l. für कुलाग्र VP. 188, N. 37. Auch कुशाग्र ebend. Statt कुशाग्री bei Vāṇi zu H. 210 ist कुशाग्री zu lesen. — Vgl. कुशाग्र.

कुशाम्ब m. N. pr. gaṇa मुधादि zu P. 4,1,123. eines Sohnes von Vasu Uparikara MBH. 1,2363. BHĀG. P. 9,22,6. von Kuça HARIV. 1425. R. 1,34,3 (des Gründers von Kauçāmbi; vgl. 6 und Sch. zu P. 4,2,68). VP. 399. Letzterer heisst कुशाम्बु कुश + अम्बु BHĀG. P. 9,15,4.

कुशारणि (कुश + अरणि) m. (der sich durch einen Kuça-Halm entzünden lässt) ein Bein. des wegen seines aufbrausenden Charakters berüchtigten Durvāsas TRIK. 2,7,18. H. 830.

कुशाल्मलि (1. कु + शा०) m. N. einer Pflanze, *Andersonia Rohitaka* (रोहितक) ROXB., RĀGĀN. im ÇKDr.

कुशावती (von कुश) f. N. pr. einer Stadt MĀKĀH. 173,4. der Residenz von Kuça, dem Sohne Rāma's, RAGH. 15,97. 16,25. — Vgl. कुशवती unter कुशवत्.

कुशावर्त (कुश + अवर्त) m. N. pr. eines Tirtha: गङ्गाद्वारे कुशावर्ते विल्वके नीलपर्वते । तथा कनकले स्नात्वा धूतयाम्ना दिवं व्रजेत् ॥ MBH. 13,1700. कुशावर्त आसीन् MBH. P. 3,20,4 (BURNOUT: *au passage du Gange*). Personif. ein Sohn Rshabha's ebend. 5,4,10.

कुशाश्व (कुश + अश्व) m. N. pr. eines Fürsten (v. l. कुशाश्व) R. 1,47,16. LIA. I, Anh. xvi. Als v. l. von कुशाम्ब R. Gorr. 1,35,5. VP. 399, N. 9.

कुशिशया (1. कु + शि०) f. N. einer Pflanze, = कपिलशिशया RĀGĀN. im ÇKDr.

कुशिक 1) m. a) N. pr. des Vaters von Viçvāmītra (nach dem MBH. und HARIV. ist dieser ein Enkel Kuçika's) und Gāthīn oder Gādhī, Gādhīn, welcher letztere mit Indra identificirt wird, woher dieser auch zum Geschlecht des Kuçika (s. कौशिक) gezählt wird, NIA. 2,25. TRIK. 3,3,14. H. an. 3,26. MED. k. 69. RV. 3,33,5. SĀJ. zu RV. 1,10,11. R. 1,23,11. Viçv. 7,5. 10,5. 13,5. MBH. 1,6631. 13,204. HARIV. 1425. 1763. ०वंश MBH. 13,185. कुशिकस्याश्रमम् — सर्वपापप्रमोचनम् 3,8109. pl. die Nachkommen des Kuçika RV. 3,26,1. 29,15. 30,20. 42,9. 53,9. 10. एष वः कुशिका वीरो देवरातः AIR. BR. 7,18. PRAVARĪDHJ. in Verz. d. B. H. 37.61. MBH. 1,3723. 6639. 13,2724. BHĀG. P. 9,13,6. कुशिकोत्तम wird Indra angeredet MBH. 13,800. कुशिकाः N. pr. eines Volksstammes VARĀH. BRH. S. 14,30 in Verz. d. B. H. 242 (vgl. var. l.). — b) Pflugschar H. an. MED. Nach der richtigen Lesart H. 891 neutr. Vgl. कुशी. — c) Bodensatz im Oel Viçva im ÇKDr. — d) N. verschiedener Pflanzen: α) *Shorea robusta* ROXB. (शाल, सर्ग) TRIK. H. an. MED. Ein verlesenes शाल oder फाल (Pflugschar) kann aus einer Bed. zwei gebildet haben. — β) *Terminalia Bellerica* (त्रिभीतक) H. an. — γ) *Vatica robusta* W. u. A. (अश्वकर्णा) RĀGĀN. im ÇKDr. — 2) adj. schielend ÇABDAM. im ÇKDr. — Vgl. कौशिक.

कुशियामक (कुशिन + आ०) m. N. pr. eines Dorfes der Malla BURN. Intr. 83. N. 2. SCHIEFNER, Lebensb. 290 (60). — Vgl. कुशिनगर.

कुशित adj. mit Wasser vermischt (जलमिश्रित) UNĀDIK. im ÇKDr. — Vgl. कुश n. Wasser und कुपित.

कुशिन (von कुश) 1) adj. mit Kuça-Gras versehen: दण्डी मुण्डी कुशी